

Autor scenariusza: Roman Denisiuk

Przedmiot: Historia

Poziom nauczania: 4 – 8 szkoły podstawowej

Szkoła: Szkoła Podstawowa nr 14 im. T. Kościuszki w Lublinie

Temat: Upadek i odbudowa państwa pierwszych Piastów

Czas trwania: 45 min

Cel ogólny: Zapoznanie uczniów z przyczynami kryzysu monarchii Mieszka II.

Cele operacyjne:

Poziom wiadomości:

A. Zapamiętanie wiadomości - uczeń:

- wymienia daty:
 - ✓ objęcia władzy przez Mieszka II;
 - ✓ ucieczki Mieszka II z Polski;
 - ✓ przejścia władzy w Polsce przez Bezpryma;
 - ✓ śmierci Mieszka II;
 - ✓ najazdu na Polskę wojsk czeskich, dowodzonych przez księcia Brzetysława;
 - ✓ powrotu Kazimierza Odnowiciela do Polski;
 - ✓ koronacji Bolesława Śmiałego;
 - ✓ śmierci biskupa Stanisława.
- wymienia podstawowe fakty historyczne związane z okresem upadku oraz odbudowy państwa pierwszych Piastów.

B. Zrozumienie wiadomości - uczeń:

- streszcza przyczyny konfliktu między Mieszkiem II, a Bezprymem;
- streszcza przebieg rządów Bezpryma, Kazimierza Odnowiciela oraz Bolesława Śmiałego;
- wyjaśnia dlaczego doszło do konfliktu pomiędzy Bolesławem Śmiałym, a biskupem Stanisławem.

Poziom umiejętności:

C. Zastosowanie wiadomości w sytuacjach typowych - uczeń:

- charakteryzuje czynniki, które doprowadziły do kryzysu w państwie Piastów.

D. Zastosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych - uczeń:

- układa chronologicznie wydarzenia z okresu upadku i odbudowy państwa pierwszych Piastów.

Cele wychowawcze:

- a) rozwijanie wyobraźni historycznej;
- b) kształtowanie więzi z krajem ojczystym;
- c) doskonalenie umiejętności zarządzania czasem pracy
- d) doskonalenie umiejętności pracy z grupą.

Metody:

- wykład;
- burza mózgów;
- ćwiczenia praktyczne.

Formy:

- grupowa;
- indywidualna.

Środki dydaktyczne:

- tablica multimedialna;
- film: z kanału YouTube „Kryzys i odbudowa państwa polskiego”: <https://www.youtube.com/watch?v=vo6Tt949Pac>
- prezentacja multimedialna (załącznik_1);

- ćwiczenie interaktywne na platformie wordwall.net:
<https://wordwall.net/pl/resource/15357520/historia/upadek-i-odbudowa-pa%c5%84stwa-pierwszych-piast%c3%b3w>
- karty pracy nr 1, 2 oraz 3.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

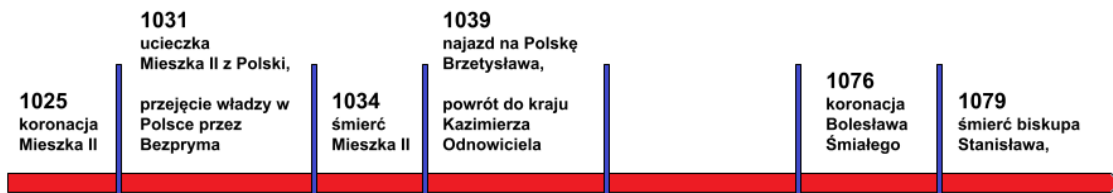
- w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- w zakresie wielojęzyczności;
- osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.

I. Faza przygotowawcza

Czynności organizacyjne:

- przywitanie uczniów;
- sprawdzenie obecności;
- podanie tematu zajęć;
- zapoznanie uczniów z celami lekcji;
- przypomnienie najważniejszych informacji z ostatnich lekcji (rządy Mieszka I i Bolesława Chrobrego)
- rozdanie uczniom kart pracy z drzewem genealogicznym Piastów (karta pracy nr 1). Poinformowanie uczniów, żeby podczas trwania lekcji uzupełniali imiona brakujących Piastów w tym drzewie.

II. Faza realizacyjna

- Nauczyciel wyświetla na tablicy multimedialnej prezentację z Piastami i osią czasu. Podczas lekcji oś czasu będzie uzupełniana datami i informacjami (załącznik_1)
- Nauczyciel omawia rządy Mieszka II (załącznik_1 - slajd 2, 3) – razem z uczniami porównuje je z rządami Bolesława Chrobrego.
- Nauczyciel wypisuje na tablicy przyczyny kryzysu rządów Mieszka II:
 - ✓ *organizowanie wypraw zbrojnych przeciwko cesarstwu niemieckiemu;*
 - ✓ *mieszanie się Mieszka II w wewnętrzne sprawy w cesarstwie niemieckim;*
 - ✓ *jednoczesny atak na Polskę ze strony Niemiec, Rusi oraz Czech;*
 - ✓ *konflikt z bratem Bezprymem.*
- Nauczyciel omawia rządy Bezpryma (załącznik_1 - slajd 4).
- Nauczyciel wypisuje na tablicy skutki rządów Bezpryma:
 - ✓ *odesłanie do Niemiec korony i insygniów koronacyjnych, przez co Polska straciła status królestwa;*

- ✓ *upadł autorytet władzy, zaś Polska całkowicie stała się zależna od sąsiadów;*
- ✓ *wybuchł bunt poddanych przeciwko władzy oraz powrót do pogaństwa;*
- Nauczyciel omawia przyczyny oraz przebieg agresji zbrojnej księcia czeskiego Brzetysława na Polskę (załącznik_1 - slajd 6).
- Nauczyciel wypisuje na tablicy skutki agresji czeskiej:
 - ✓ *przyłączenie do Czech Małopolski i Śląska;*
 - ✓ *doszczętne spustoszenie Wielkopolski;*
 - ✓ *złupienie oraz zniszczenie pierwszej stolicy Polski – Gniezna.*
 - ✓ *wywiezienie do Czech relikwii św. Wojciecha.*
- Nauczyciel omawia rządy Kazimierza Odnowiciela (załącznik_1 - slajd 7).
- Nauczyciel wypisuje na tablicy osiągnięcia Kazimierza Odnowiciela:
 - ✓ *odbudował struktury państwa i jego dawnych granic;*
 - ✓ *zajął Małopolskę, Wielkopolskę, Pomorze Gdańskie, Mazowsze oraz Śląsk;*
 - ✓ *przeniósł stolicę do Krakowa.*
- Nauczyciel omawia rządy Bolesława Śmiałego (załącznik_1 - slajd 8, 9).
- Nauczyciel wypisuje na tablicy z czego zasłynął Bolesław śmiały:
 - ✓ *organizował zbrojne wyprawy na sąsiednie kraje;*
 - ✓ *osadził swoich kandydatów na tronach Węgier oraz Rusi kijowskiej;*
 - ✓ *poparł papieża Grzegorza VII w sporze cesarstwa z papieżem, dzięki czemu uzyskał zgodę papieża na koronację;*
 - ✓ *wdał się w konflikt z biskupem krakowskim Stanisławem. Skutkiem konfliktu była śmierć Stanisława i wygnanie z kraju króla.*
- Nauczyciel prezentuje uczniom film pt. „Kryzys i odbudowa państwa polskiego” (4.26 min): <https://www.youtube.com/watch?v=vo6Tt949Pac>
- Po obejrzeniu filmu nauczyciel wyświetla na tablicy multimedialnej ćwiczenie (zrzuty ekranu z ćwiczenia poniżej): <https://wordwall.net/pl/resource/15357520/historia/upadek-i-odbudowa-pa%c5%84stwa-pierwszych-piast%c3%b3w>
- Uczniowie z pomocą nauczyciela wykonują interaktywne ćwiczenie.
- Nauczyciel podsumowuje pracę uczniów.

Zrzut ekranu z ćwiczenia z platformy wordwall.net:

Musiał uciekać do Czech	Kazał zabić biskupa Stanisława
Musiał uciekać na Węgry	Za jego czasów miał miejsce bunt ludności i powrót do pogaństwa
Drugi król Polski	Koronował się na króla w 1076 roku
Za jego czasów Polskę najechał książę czeski Brzetysław	Miał starszego brata Bezpryma, który wzniecił bunt w 1031 roku
Przeniósł główną siedzibę władcy z Gniezna do Krakowa	Nie koronował się na króla
Opowiedział się po stronie papieża w konflikcie z cesarzem	

Mieszko II

Kazimierz Odnowiciel

Bolesław Śmiały

Poprawne rozwiązanie:

Mieszko II

Musiał uciekać do Czech	Miał starszego brata Bezpryma, który wzniecił bunt w 1031 roku	Drugi król Polski	<input type="text"/>
-------------------------	--	-------------------	----------------------

Kazimierz Odnowiciel

Nie koronował się na króla	Przeniósł główną siedzibę władcy z Gniezna do Krakowa	Za jego czasów Polskę najechał książę czeski Brzetysław	Za jego czasów miał miejsce bunt ludności i powrót do pogaństwa
----------------------------	---	---	---

Bolesław Śmiały

Musiał uciekać na Węgry	Kazał zabić biskupa Stanisława	Koronował się na króla w 1076 roku	Opowiedział się po stronie papieża w konflikcie z cesarzem
-------------------------	--------------------------------	------------------------------------	--

III. Podsumowanie lekcji

- Uczniowie dostają kartę pracy nr 3 – niedokończone zdania. Ich zadaniem jest dokończyć zdania.
 - ✓ *podczas dzisiejszej pracy nauczyłam/em się...*
 - ✓ *najtrudniejsze dla mnie dzisiaj było...*
 - ✓ *najbardziej podobało mi się...*
- Chętni uczniowie odczytują swoje zdania.
- Podsumowanie lekcji przez nauczyciela.

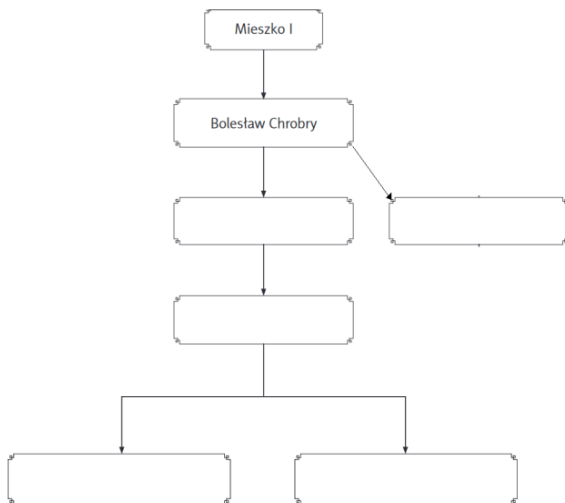
IV. Praca domowa

Uzupełnij tekst z karty pracy nr 2.

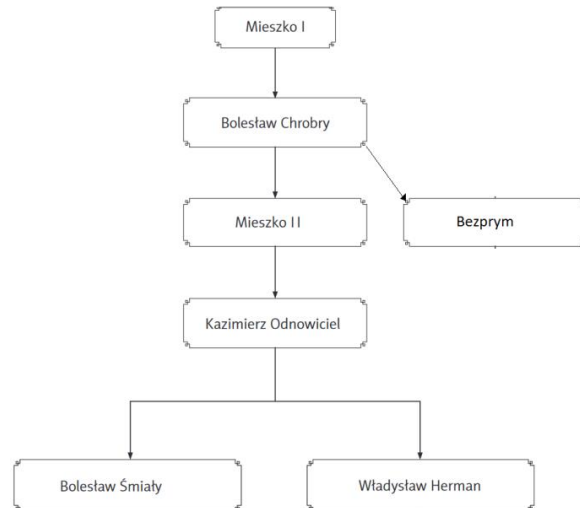
Karty pracy:

Karta pracy nr 1.

Początkowa wersja:

Efekt końcowy:

Karta pracy nr 2

Uzupełnij podany tekst.

Następcą Bolesława Chrobrego na tronie polskim został jego syn
Pierwsze lata rządów upłynęły pomyślnie, jednak późniejsze klęski w wojnie z
. i oraz zamieszki wewnętrzne położyły kres
panowaniu króla. Władzę na krótko przejął brat Mieszka –

W r. Mieszko II wrócił do ojczyzny. Po śmierci księcia w Polsce
zapanował chaos. Od terytorium państwa odłączyło się
rządzone przez Mieclawa. W r. na osłabiony kraj najechał władca czeski
.

Tekst z wpinanymi hasłami:

Następcą Bolesława Chrobrego na tronie polskim został jego syn **Mieszko II**.

Pierwsze lata rządów upłynęły pomyślnie, jednak późniejsze klęski w wojnie z **Niemcami** i **Rusią Kijowską** oraz zamieszki wewnętrzne położyły kres panowaniu króla. Władzę na krótko przejął brat Mieszka – **Bezprym**

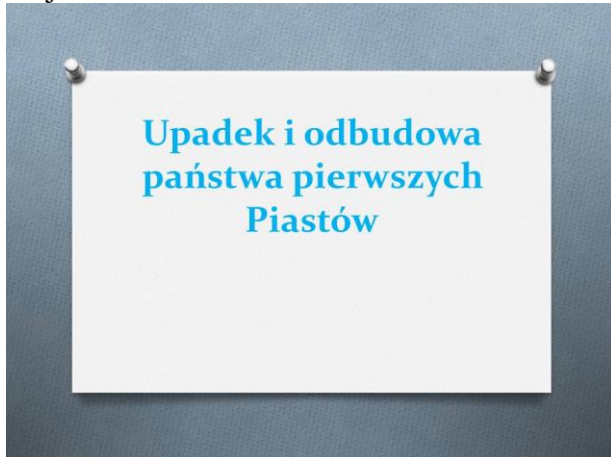
W **1032** r. Mieszko II wrócił do ojczyzny. Po śmierci księcia w Polsce zapanował chaos. Od terytorium państwa odłączyło się **Mazowsze** rządzone przez Mieclawa. W **1039** r. na osłabiony kraj najechał władca czeski **Brzetysław**.

Karta pracy nr 3

1. Podczas dzisiejszej pracy nauczyłam/em się...
2. Najtrudniejsze dla mnie dzisiaj było...
3. Najbardziej podobało mi się...

Slajdy z prezentacji (załącznik_1);

Slajd 1

Slajd 2

OŚ CZASU

1025
koronacja
Mieszka II

Mieszko II

Po śmierci Bolesława Chrobrego na tronie królewskim zasiadł jego syn Mieszko II. Był człowiekiem jak na tamte czasy niezwykle wykształconym tzn. potrafił czytać i pisać, oczywiście po łacinie.

Slajd 3

OŚ CZASU

1025
koronacja
Mieszka II

1031
władza
Mieszka II z Polski.

Mieszko II

6 lat po objęciu przez niego tronu, na Polskę napadli: cesarz niemiecki – Konrad II i książę Rusi Kijowskiej – Jarosław Mądry. Mieszko II został przepędzony z kraju przez swoich braci Bezpryma i Ottona

Slajd 4

OŚ CZASU

1025	1031				
koronacja Mieszka II	przejęcie władzy w Polsce przez Bezpryma				

Bezprym

Wkrótce po przejęciu władzy Bezprym odesłał cesarzowi polskie insygnia koronacyjne. Tym samym zrezygnował z tytułu królewskiego i uznał prymat zachodniego sąsiada.

Slajd 5

OŚ CZASU

1025	1031				
koronacja Mieszka II	przejęcie władzy w Polsce przez Mieszka II	1034			
		śmierć Mieszka II			

Mieszko II

Po kilku latach wrócił do kraju, odzyskał władzę, ale z koroną musiał się już pożegnać. Do końca swojego życia panował jako książę. Zmarł w 1034 roku.

Slajd 6

OŚ CZASU

1025	1031				
koronacja Mieszka II	przejęcie władzy w Polsce przez Mieszka II	1034	1039		
		śmierć Mieszka II	najazd na Polskę Brzetysława		

Brzetysław

Kraj pogrążony w chaosie buntów i pozbawiony władzy był łatwym łupem. Czeski książę Brzetysław wykorzystał to łupiąc, rabując, niszcząc i zabierając w niewolę wielu Polaków. Wywiezione wówczas z Gniezna relikwie św. Wojciecha, po dziś dzień znajdują się w Pradze.

Slajd 7

OŚ CZASU

1025	1031	1034	1039
koronacja Mieszka II	ucieczka Mieszka II z Polski, przejęcie władzy w Polsce przez Bezpryma	śmierć Mieszka II	powrót do kraju Kazimierza Odnowiciela

Kazimierz Odnowiciel

- Po śmierci Mieszka II władzę objął jego syn – Kazimierz. On także musiał szybko uciekać z kraju. Powodem wygnania był bunt poddanych.
- Do zrujnowanego kraju powrócił z pomocą cesarza niemieckiego. Ponieważ Gniezno zostało zniszczone, nową stolicą został Kraków.

Slajd 8

OŚ CZASU

1025	1031	1034	1039	1076
koronacja Mieszka II	ucieczka Mieszka II z Polski, przejęcie władzy w Polsce przez Bezpryma	śmierć Mieszka II	najazd na Polskę Bratysława, powrót do kraju Kazimierza Odnowiciela	koronacja Bolesława Śmiałego

Bolesław Śmiały

Po śmierci Kazimierza Odnowiciela władzę w Polsce przejął jego syn Bolesław, zwany Śmiałym lub Szczodrym, bo udało mu się odzyskać koronę królewską. Natomiast przydomek Szczodry wziął się od tego, że nie żałował in pieniędzy dla Kościoła.

Slajd 9

OŚ CZASU

1025	1031	1034	1039	1076	1079
koronacja Mieszka II	ucieczka Mieszka II z Polski, przejęcie władzy w Polsce przez Bezpryma	śmierć Mieszka II	najazd na Polskę Bratysława, powrót do kraju Kazimierza Odnowiciela	koronacja Bolesława Śmiałego	śmierć biskupa Stanisława

Bolesław Śmiały

Kariera Bolesława jako Króla Polski zakończyła się w 1079 roku, kiedy musiał uciekać z kraju po skazaniu na śmierć biskupa Stanisława.

